

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 179/2023-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Malacká cesta 2/B, Pezinok, proti postupu Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 42 C 148/2012 a postupu Krajského súdu v Bratislave v konaniach vedených pod sp. zn. 4 Co 199/2019 a pod sp. zn. 4 Co 155/2021 po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 613/2015-34 zo 17. decembra 2015 takto

rozhodol:

1. Postupom Krajského súdu v Bratislave v konaniach vedených pod sp. zn. 4 Co 199/2019 a pod sp. zn. 4 Co 155/2021 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 613/2015-34 zo 17. decembra 2015 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **priznáva** náhradu trov právneho zastúpenia v sume **442,38 eur**, ktorú **je povinný** Krajský súd v Bratislave zaplatiť právnej zástupkyňi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 42 C 148/2012 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 4 Co 199/2019 a pod sp. zn. 4 Co 155/2021 (spolu ďalej aj „napadnuté konanie“) po právoplatnosti nálezů ústavného súdu č. k. II. ÚS 613/2015-34 zo 17. decembra 2015 (ďalej len „skorší nález“).

Sťažovateľ tiež navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, ktorým by okresnému súdu a krajskému súdu prikázal konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, priznal mu finančné zadosťučinenie v celkovej sume 5 500 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 179/2023-13 z 13. apríla 2023 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa v celom rozsahu.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ vystupuje v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 42 C 148/2012 o návrhu na zaplatenie sumy 996,74 eur s príslušenstvom v procesnom postavení žalovaného. Okresný súd vydal naposledy rozsudok zo 17. apríla 2018, ktorým sťažovateľa zaviazal zaplatiť žalobcovi požadovanú sumu. O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd potvrdzujúcim rozsudkom č. k. 4 Co 199/2019 z 25. septembra 2019. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením z 29. septembra 2021 rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Spis bol 22. decembra 2021 predložený z okresného súdu krajskému súdu, ktorý v ďalšom konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 155/2021 v čase podania ústavnej sťažnosti vo veci nerozhodol.

4. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa sú namietané prietahy v napadnutom konaní vedenom pred okresným súdom a krajským súdom. Dĺžku napadnutého konania „*viac ako 16 rokov*“ považuje sťažovateľ za neprimeranú. V jeho veci, kde vystupuje ako žalovaný, nie je stále právoplatne rozhodnuté a stav právnej neistoty pretrváva, a to aj napriek skoršiemu nálezů, ktorým ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 42 C 148/2012 a prikázal okresnému súdu, aby v danom konaní konal bez zbytočných prietáhov a priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 1 000 eur. Sťažovateľ sa označuje za „*obeť*“ porušenia práva a opakovane zdôrazňuje mimoriadny význam veci pre jeho osobu (toto tvrdenie bližšie nešpecifikuje, pozn.).

II.

Vyjadrenie všeobecných súdov a replika sťažovateľa

5. V podaní doručenom ústavnému súdu 7. júna 2023 predsedníčka okresného súdu uviedla, že ústavná sťažnosť smeruje primárne k postupu v odvolacom konaní po vyhlásení rozsudku okresného súdu 17. apríla 2018. Predmetný spis sa od 18. januára 2022 po vrátení z najvyššieho súdu nachádza na krajskom súde. Z tohto dôvodu nepredložila vyjadrenie k vecnej stránke prijatej ústavnej sťažnosti ani vyjadrenie zákonného sudcu. V danej veci vyjadrila súhlas s tým, aby v prípade, že ústavný súd dospeje k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, upustil od ústneho pojednávania o prijatej ústavnej sťažnosti.

6. V podaní doručenom ústavnému súdu 27. apríla 2023 predseda krajského súdu poukázal na priložené vyjadrenie sudkyne spravodajkyne, s ktorým sa v celom rozsahu stotožnil. Tiež doplnil, že dôvody, ktoré bránili skoršiemu prejednaniu a rozhodnutiu o odvolaní, sú výlučne objektívnej povahy, na ktoré by mal ústavný súd prihliadnuť.

Zákonná sudkyňa v podstatnom uviedla, že vec napadla na krajskom súde do senátu 4 Co 22. decembra 2021 po tom, ako najvyšší súd v dôsledku dovolania sťažovateľa zrušil pôvodne vo veci vydaný rozsudok krajského súdu pod sp. zn. 4 Co 199/2019. Dôvodom bola skutočnosť, že sťažovateľovi nebol (napriek jeho žiadosti) oznámený čas a miesto verejného vyhlásenia rozsudku, hoci takúto žiadosť podal žalovaný elektronicky spolu s inými žiadosťami ešte pred samotným doručením rozsudku súdu prvej inštancie a pred podaním jeho odvolania, ako aj z dôvodu nedostatočného odôvodnenia rozsudku krajského súdu, ktorý podľa názoru najvyššieho súdu nedal sťažovateľovi odpoveď na úplne všetky otázky, a z dôvodu vysporiadania so skutočnosťou, či členka senátu sudkyňa JUDr. Anna Kašajová nie je vo veci zaujatá vzhľadom na skutočnosti tvrdené sťažovateľom v dovolaní. Senát 4 Co na neverejnom zasadnutí začiatkom roka 2022 prejednal vec v rozsahu, ktorý naznačil najvyšší súd v zrušujúcom uznesení, či členka senátu 4 Co sudkyňa JUDr. Anna Kašajová sa cíti vo veci zaujatá, resp. či skutočnosti uvádzané sťažovateľom vo vzťahu k jej osobe v dovolaní sú alebo nie sú vznesenou námietkou zaujatosti proti osobe sudcu so zákonnými náležitosťami a v zákonnej lehote. Po negatívnom vyhodnotení tejto situácie bolo potrebné rozsiahy obsah spisového materiálu naštudovať. Krajský súd upriamil pozornosť na skutočnosť, že senát prejednáva veci napadnuté podľa poradia nápadu aj v závislosti od zložitosti veci (v posudzovanom prípade podmienenej aj nie celkom určitými a značne zmätočnými podaniami samotného sťažovateľa) a od predmetu sporu, keď uprednostňuje veci so zrýchlenou povinnosťou ich vybavenia vzhľadom na predmet sporu. V súčasnosti je vec už opätovne prejednaná v senáte a vo veci je určený termín verejného vyhlásenia rozhodnutia na 3. máj 2023.

Sťažovateľ možnosť vyjadriť sa k stanoviskám okresného súdu a krajského súdu v stanovenej lehote nevyužil.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a so stanoviskami účastníkov konania dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

8. Podstatou argumentácie sťažovateľa je námietka porušenia označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru postupom okresného súdu a krajského súdu v napadnutom konaní po právoplatnosti skoršieho nálezu, pričom dĺžku napadnutého konania v trvaní takmer 16 rokov považuje sťažovateľ za neprimeranú.

9. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj čl. 38 ods. 2 listiny) osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010, II. ÚS 123/2022).

10. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie už označených práv vychádza ústavný súd zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017, II. ÚS 118/2019). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

11. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu prerokúvanej veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľov (rozsudok ESLP vo veci Záborský a Šmáriková proti Slovenskej republike; aj IV. ÚS 187/07, III. ÚS 241/2017, I. ÚS 477/2020, II. ÚS 573/2022). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

12. Pokiaľ ide o otázku zložitosti sporu, dospel ústavný súd k záveru, že vo veci ide o rozhodovanie o žalobcom uplatnenom nároku na zaplatenie odmeny za poskytnuté služby advokáta sťažovateľovi, ktoré nemožno považovať za vec právne zložitú. Uplatnený nárok predstavuje bežnú súčasť rozhodovania všeobecných súdov v civilnej agende. Ústavný súd neidentifikoval ani prvok skutkovej zložitosti prejednávanej veci. Súčasťou prvého kritéria je aj povaha prerokúvanej veci. V uvedenej veci nejde o zjavne privilegovaný typ konania (napr. úprava práv a povinností k maloletým, odmena za výkon závislej práce, veci týkajúce sa osobnej slobody a pod.).

13. Správanie sťažovateľa ako strany sporu je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného

práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a čl. 38 ods. 2 listiny) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V správaní sťažovateľa neboli zistené také skutočnosti, ktoré by významne vplývali na dĺžku napadnutého konania. V prerokúvanom prípade nepochybne k predĺženiu napadnutého konania došlo aj z dôvodu procesnej aktivity sťažovateľa (podávanie námietok zaujatosti, podávanie odvolaní a dovolaní sťažovateľom proti rozhodnutiam okresného súdu, resp. krajského súdu). Uvedené návrhy a opravné prostriedky predstavujú legitímnu procesnú aktivitu strán sporu s tým, že rozhodovanie o týchto návrhoch (vrátane odvolacej a dovolacej inštancie) nepochybne spôsobilo v určitej miere predĺženie napadnutého konania. V tomto však ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej uviedol, že v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania nepochybne dochádza k predĺženiu konania, zodpovednosť za tento stav neznáša oprávnená osoba, ale nemožno ju pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04, II. ÚS 865/2014, II. ÚS 484/2016, II. ÚS 441/2022).

14. Napokon sa ústavný súd zaoberal aj tretím hodnotiacim kritériom, teda postupom okresného súdu a krajského súdu v napadnutom konaní. Na podklade uvedeného skutkového stavu je zrejmé, že v posudzovanom prípade rozhodovali všeobecné súdy všetkých stupňov a k zmene právneho stavu došlo až uznesením najvyššieho súdu. Rozhodnutie najvyššieho súdu však podľa ústavného súdu samo osebe neumožňuje vykonať ústavnoprávny prieskum napadnutého konania ako celku. Navyše, preskúmanie konania ako celku bráni aj petit ústavnej sťažnosti, ktorým sám sťažovateľ vymedzil mantinely ústavnoprávneho prieskumu napadnutého konania len na konanie okresného súdu a krajského súdu v oboch odvolacích konaniach. Ústavný súd je viazaný rozsahom sťažnostného návrhu a môže preskúmať a posudzovať zbytočné prietahy v napadnutom konaní len v časti rozporovaného postupu okresného súdu a krajského súdu.

15. Čo sa týka samotného postupu okresného súdu ústavný súd pripomína, že postup okresného súdu v namietanom konaní vedenom pod sp. zn. 42 C 148/2012 bol predmetom ústavného prieskumu už v minulosti, keď ústavný súd v danom konaní rozhodol skorším nálezom, ktorý nadobudol právoplatnosť 29. februára 2016. Ústavný súd preto aktuálne upriamil svoj ústavný prieskum týkajúci sa namietaného konania okresného súdu najmä na obdobie po nadobudnutí právoplatnosti skoršieho nálezu. Postup okresného súdu v napadnutom konaní bol v podstate plynulý, pretože ten konal priebežne. Dňa 5. apríla 2016 vydal uznesenie, ktorým pripustil (na základe návrhu žalobcu z 30. decembra 2015, pozn.) zámenu účastníka na strane žalobcu. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť v spojení s uznesením krajského súdu (v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 294/2016 na základe odvolania sťažovateľa, pozn.) 8. decembra 2017. Okresný súd na pojednávaní 17. apríla 2018 vo veci rozhodol.

16. Ústavný súd v tejto súvislosti podotýka, že zo samotnej ústavnej sťažnosti je zrejmé, že v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu (28. marca 2023) bolo o nároku sťažovateľa súdom prvej inštancie meritórne rozhodnuté (rozsudkom zo 17. apríla 2018) a vec sa v dispozícii okresného súdu už ani nenachádzala. Odvolanie proti rozsudku okresného súdu sťažovateľ podal 25. júna 2018, pričom súdny spis na rozhodnutie o odvolaní krajskému súdu bol predložený v primeranej lehote. Ústavný súd v postupe okresného súdu po právoplatnosti skoršieho nálezu neidentifikoval výraznejšie obdobia jeho nečinnosti. V čase predbežného prerokovania ústavnej

sťažnosti tak bolo konanie vedené okresným súdom meritórne, i keď neprávoplatne, skončené takmer päť rokov, a preto už objektívne nemohlo dochádzať k prieťahom zo strany okresného súdu. Na základe uvedeného ústavný súd vo vzťahu k postupu okresného súdu ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovel (bod 3 výroku tohto nálezu).

17. Vo vzťahu k posudzovanému kritériu a postupu krajského súdu v jeho napadnutých konaniach po právoplatnosti skoršieho nálezu musí ústavný súd konštatovať určité pochybenia, ktoré mali za následok vznik zbytočných prieťahov v napadnutom konaní, a tým aj predĺženie právnej neistoty sťažovateľa. V prvom odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 199/2019 rozhodol krajský súd (prvým rozsudkom z 25. septembra 2019, pozn.) v lehote 12 mesiacov od postúpenia spisu. Po zrušení tohto prvého rozsudku najvyšším súdom krajský súd po predložení spisu 22. decembra 2021 najprv riešil sťažovateľom v dovolaní vyslovenú námietku zaujatosti členky senátu. Na verejnom zasadnutí 3. mája 2023 rozhodol o odvolaní sťažovateľa tak, že potvrdil rozsudok okresného súdu. Spis bol 20. júna 2023 vrátený okresnému súdu s cieľom zabezpečiť doručenie rozsudku krajského súdu. Krajský súd tak o odvolaní sťažovateľa rozhodol (druhým rozsudkom z 3. mája 2023, pozn.) v lehote 16 mesiacoch od postúpenia spisu z okresného súdu. V oboch odvolacích konaniach postupoval krajský súd síce pomerne rýchlo, v primeranej lehote, avšak neefektívne. Existenciu prieťahov ústavný súd videl predovšetkým v súvislosti so zrušením prvého rozsudku krajského súdu najvyšším súdom a vrátením veci na ďalšie konanie s konštatovaním vady zmätočnosti, keďže odvolací rozsudok nebol dostatočne odôvodnený, a tiež z dôvodu nesprávneho procesného postupu, keď krajský súd neoznámil sťažovateľovi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku.

18. Špecifikované procesné vady, ktoré boli spôsobené nesústreďeným postupom krajského súdu, mali za následok, že o odvolaní sťažovateľa (podanom 25. júna 2018, pozn.) nebolo v čase podania ústavnej sťažnosti (28. marca 2023, pozn.) právoplatne rozhodnuté a právna neistota sťažovateľa trvala takmer 5 rokov. Ústavný súd konštatuje, že tieto procesné vady sú jasným indikátorom nesústreďeného postupu krajského súdu.

19. Ústavný súd preto aj v danej súvislosti poukazuje na svoju rozsiahlu konštantnú judikatúru, z ktorej vyplýva, že nielen nečinnosť, ale aj neefektívna, resp. nesústreďená činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty o právach, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS7/2011). Ústavný súd poukazuje aj na rozsiahlu konštantnú judikatúru EŠLP, kde bolo opakovane konštatované, že pri posudzovaní zbytočných prieťahov má súd nazerať na celkovú dĺžku konaní a tým zapríčinenú právnu neistotu sťažovateľov ako na jeden celok, pričom nemá separovať jednotlivé čiastkové konania (napr. Maxian a Maxianová proti Slovenskej republike, Keszeli proti Slovenskej republike, Grešáková proti Slovenskej republike, ale aj I. ÚS 287/2018).

20. Ústavný súd najmä s prihliadnutím na zjavne neprimeranú celkovú dĺžku konania, ako aj na zistený neefektívny postup krajského súdu dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo

k zbytočným priet'ahom ústavnej intenzity, preto rozhodol, že postupom krajského súdu v napadnutom konaní v období po právoplatnosti skoršieho nálezu bolo porušené základné právo s'ťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.

Prikázanie vo veci konať a primerané finančné zadosťučinenie

21. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Aj keď ústavný súd zistil porušenie základného práva s'ťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, neuložil krajskému súdu príkaz, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov. Konanie bolo totiž v čase rozhodovania ústavného súdu pred krajským súdom meritórne skončené (vyhlásením rozhodnutia z 3. mája 2023). Na základe uvedeného ústavný súd o tomto návrhu rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto nálezu.

22. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej s'ťažnosti vyhovie, môže priznať s'ťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal. Z § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak sa s'ťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

23. S'ťažovateľ sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia proti okresnému súdu v sume 2 500 eur a krajskému súdu v sume 3 000 eur, pričom poukazuje na skutočnosť, že v jeho veci ani napriek zjavne neprimeranej dĺžke konania nedošlo k odstráneniu stavu právnej neistoty.

24. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04, I. ÚS 257/08, IV. ÚS 302/2020).

25. V prerokúvanom prípade podľa názoru ústavného súdu neprichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Ústavný súd prihliadol na doterajšiu dĺžku napadnutého konania, priznanie finančného zadosťučinenia skorším nálezom, predmet napadnutého konania a hodnotu sporu a všetky okolnosti daného prípadu. Z tohto pohľadu sa ústavnému súdu javí ako postačujúce deklarovanie porušenia práva, ako aj priznanie náhrady trov konania, čo implicitne zahŕňa aj satisfakčný prvok (III. ÚS 95/2021, IV. ÚS 319/2021, II. ÚS 176/2023). Podľa názoru ústavného súdu s'ťažovateľ vyslovením porušenia základného práva ako určitou morálnou satisfakciou a priznaním náhrady trov konania v konaní o tejto ústavnej s'ťažnosti stratil status obete a nie je potrebná ďalšia reparácia v peňažnej forme (bod 3 výroku tohto nálezu).

V.
Trovy konania

26. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania. Sťažovateľ si uplatnil nárok na náhradu trov konania pred ústavným súdom za dva úkony právnej služby.

27. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom podľa § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov pozostávajúcu z odmeny advokáta za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti). Za tieto úkony uskutočnené v roku 2023 patrí odmena v sume dvakrát po 208,67 eur a režijný paušál v sume dvakrát po 12,52 eur. Celkove teda trovy právneho zastúpenia predstavujú sumu 442,38 eur (bod 2 výroku tohto nálezu).

28. Priznanú náhradu trov konania je krajský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. augusta 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu